

U AVGUSTU SMO ORGANIZOVALI IZLOŽBU I PROJEKCIJU FILMA
POD ZAJEDNIČKIM NAZIVOM

Katalog Balšići

Fotografija: Marina Jovanović

Trg Bokeljske mornarice pred početak projekcije filma *Katalog Balšići*

Nastavljajući tradiciju čuvanja i predstavljanja nacionalne istorije, u prvom redu pomorske, Pomorski muzej Crne Gore je, u okviru svoje redovne djelatnosti, 8. avgusta organizovao izložbeni i filmski program pod nazivom ***Katalog Balšići/Film Exhibition*** scenariste i reditelja **dr Gojka Čelebića**. Riječ je zapravo o dvoslojnom kulturnom događaju u kome smo zainteresovanima ispred Palate Grgurima prikazali igrano-dokumentarni film *Katalog Balšića*, a potom u galeriji Pomorskog muzeja otvorili izložbu 14 povelja zetskih vladara Balšića, iz njihove državne kancelarije slatih u Dubrovnik u periodu 1368-1397. godine. Ova izložba je istovremeno svojevrsan omaž jubileju 650-godišnjice poslovno-pravnih povelja Balšića koje predstavljaju značajna dokumenta iz crnogorske državne istorije. Izložbu *Katalog Balšići/Film Exhibition* u 21 sat otvorio je predsjednik Opštine Kotor **Željko Aprcović**. U programu otvaranja koji je vodila **Dolores Fabian**, govorio je i **Andro Radulović**, direktor Pomorskog muzeja Crne Gore.

(Više o programu na stranama 3-7)

Jedra Boke je mjesečna publikacija
Pomorskog muzeja Crne Gore
Avgust 2019. godine

Direktor Pomorskog muzeja
Andro Radulović

Savjet Pomorskog muzeja

Od 14. septembra 2017. g. formiran je
Savjet Pomorskog muzeja koji će naredne 4
godine raditi u sljedećem sastavu:

Đuro Beli Prijić, predsjednik
Draško Dragaš, član
Dragana Lalošević, član
Vesna Prlja, član
Slavko Dabinović, član

Prijatelji i saradnici

Mr Mileva Pejaković Vujošević
Prof. dr Antun Sbutega
Prof. dr Gracijela Čulić
Don Anton Belan
dr Stevan Kordić
Prof. dr Milenko Pasinović
Milan Sbutega
Zoran Radimiri
Željko Brguljan
Petar Palavršić
Slavko Dabinović
Radojka Abramović
Jelena Karadžić
Ilija Mlinarević
Milica Vujović
Smiljka Strunjaš
Danijela Nikčević

Jedra Boke sadržajno i tehnički oblikuje
Drago Brdar

Pomorski muzej Crne Gore Kotor

Trg Bokeljske Mornarice 391 Kotor, 82000

Telefon: +382 (0) 32 304 720

Fax: +382 (0) 32 325 883

Website: www.museummaritimum.com

e-mail: pom.muzej.dir@t-com.me

Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru nastao je postepenim razvitkom prvobitne zbirke Bratovštine Bokeljska mornarica, utemeljene oko 1880. godine, koja je od 1900. godine otvorena za javnost, a 1938. godine preuređena i otvorena na prvom spratu sadašnje muzejske zgrade, barokne palate plemićke porodice Grgurina iz početka XVIII vijeka, koja je od 1949-1952. godine kompletno restaurirana i adaptirana za potrebe Muzeja. Danas je Pomorski muzej institucija kulture Republike Crne Gore.

Misija Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru je da čuva sjećanje naše zajednice na bogatu pomorsku istoriju Boke Kotorske i njeno izuzetno kulturno nasljeđe.

Kolorizovane fotografije Bokeljske noći iz 1959. godine na bedemima

U saradnji Pomorskog muzeja Crne Gore sa Turističkom organizacijom Crne Gore Kotor na bedemima između glavnih gradskih vrata i Gradske pjace postavljena je mala izložba kolorizovanih fotografija Bokeljske noći iz 1959. godine, kada je toj manifestaciji prisustvovao **Maršal Tito**. Fotografije su bile izložene na tri masivna panoa veličine 100 x 300 cm.

Na fotografijama su se mogle vidjeti ukrašene barke, osvjetljenje grada i bogati vatromet. Starije generacije rado pamte i pričaju ovu spektakularnu *Bokeljsku noć* od prije tačno 60 godina.

Ovaj zanimljiv događaj, prigodan prateći dio fešte *Bokeljska noć*, pripremio je i organizovao kustos Pomorsko-tehničke zbirke našeg muzeja **Ilija Mlinarević**. Fotografije je kolorizovao **Tripo Vuković** i uradio studio *3po desing*.

Bokeljska noć te 1959. godine, upriličena je povodom posjete Kotoru Josipa Broza Tita, predsjednika bivše države Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ), čiji je sastavni dio bila i Crna Gora.

Izložba je mali poklon gradu, sugrađanima, ali i turistima kojima smo željeli zajedno sa TO Kotor da dočaramo dugogodišnju tradiciju održavanja *Bokeljske noći*.

Iznad glavnih gradskih vrata, bio je postavljen i pano sa likom i tekstom pjesme **Maje Perfiljeve**, *Bokeljska noć*, koja je nezvanična himna ove najveće morske fešte u Boki. Pjesnikinja i profesorka književnosti Maja Perfiljeva umrla je 9. jula u 79. godini života. Rođena je u Tivtu.

Katalog Balšići

Na Trgu Bokeljske mornarice publici smo pružili priliku da na velikom platnu pogleda radnu verziju dugometražnog filma *Katalog Balšići* u trajanju od 60 minuta. Film je sniman sa glumačkom ekipom koju čine crnogorski, češki, srpski i njemački glumci, u autentičnom ambijentu zamka u Hebu, na granici sa Njemačkom, koji je bio rezidencija njemačkog cara **Fridriha Barbarose**. Po žanru je ovo ostvarenje igrano i dokumentarno zajedno, a profilisano je kao melodrama i vezano za period vladavine **Balše Drugog** (1378-1385), za njegovu ličnost i porodicu. U Galeriji Pomorskog muzeja posjetiocima smo pak na uvid ponudili 14 povelja zetskih vladara Balšića. Povelje predstavljaju prepisku Dubrovnika sa srednjevjekovnom Zetskom vladarskom porodicom Balšić, braćom **Stracimirom, Đurđem i Balšom Drugim**, te njihovim potomcima, a nastale su u perioda od 1368. do 1397. godine.

Riječ Andra Radulovića

Cijenjeni Predsjedniče Opštine Kotor gospodine Aprcoviću, poštovani autore gospodine Čelebiću, dame i gospodo dobro večer i dobro došli. Pomorski muzej Crne Gore u Kotoru večeras vam predstavlja jedan drugačiji program od onog na koji ste možda navikli.

On se sastoji od dva dijela od kojih se prvi odnosi na dugometražni, igrano-dokumentarni film *Katalog Balšići* scenariste i reditelja dr Gojka Čelebića i koji ćete biti u prilici da vidite ovdje na trgu Bokeljske mornarice.

Dugometražni film u okviru izložbe je prva, radna projekcija i prikazuje epohu Balšića viđena kroz prizmu datih povelja, kroz raspoložive podatke i filmski žanr.

Nakon toga u galeriji Pomorskog muzeja Crne Gore ćete vidjeti 14 povelja, koje su i ranije izlagane, a koje večeras predstavljaju svojevrsan omaž jubileju 650-godišnjice poslovnopravih povelja Balšića, značajnih dokumenata iz crnogorske državne istorije.

Ova dokumenta predstavljaju prepisku Dubrovnika sa srednjevjekovnom zetskom vladarskom porodicom Balšić, braćom Stracimirom, Đurđem i Balšom II, te njihovim potomcima. Među dokumentima se razlikuju privilegije, razdužnice i zahtjevnice, te potiču iz perioda koji obuhvata 1368-1397. godinu.

Ove povelje, kao sredstvo komuniciranja u prošlosti, korenspondencija koja se sprovodi u

Andro Radulović govori pred projekciju filma *Katalog Balšići*

teritorijalnim okvirima dvije različite kulturne sredine, a koje danas čitamo prevedene i u potpunosti otvorene, zaista otkrivaju obilje podataka, vezanih za jasnije prepoznavanje kako ekonomske, društvene, tako i historijsko-kulturne slike našeg naroda u proteklim vijekovima.

Neka ovo bude još jedan doprinos u njegovanju zaostavštine naših predaka ali i u rasvjetljavanju i predstavljanju našeg kulturnog iden-

titeta, sa kojim ćemo lakše i uspješnije zakoračiti u budućnost.

Čestitam scenaristi i reditelju gospodinu Čelebiću na ovom monumentalnom poduhvatu, predsjedniku Opštine zahvaljujem što se odazvao na naš poziv da otvori večerašnji program, a vama dragi prijatelji hvala što ste izdvojili svoje vrijeme da uveličate ovaj važan događaj.

Riječ Željka Aprcovića

Katalog Balšići je zajednički naslov za dva segmenta jednog projekta, koji organizuje Pomorski muzej Crne Gore Kotor u sklopu svoje redovne djelatnosti – valorizacije i očuvanja nacionalne historije.

Prvi je izložba, koja se sastoji od 14 povelja zetskih vladara Balšića i organizuje se povodom prve povelje poslate Dubrovčanima 1368. godine – danas je to me 650 godina. Povelje, koje se čuvaju u Državnom arhivu Hrvatske u Dubrovniku, paleografski su obrađene, prikazane u izvornom rukopisu, i u štampanom obliku XIV-og vijeka, prevedene na jezik razumljiv savremenom naraštaju i praćene stručnim predgovorom, što je uradila **prof. dr Marina Kurešević** sa Filološkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Dugometražni igrano-dokumentarni film, u trajanju od 60 minuta, inspirisan poveljama, ali i epohom

Fotografija: Marina Jovanović

Željko Aprčić otvara izložbu *Katalog Balšići*; Dolores Fabian, voditeljica programa

Balšića u cjelini, snimio je scenarista i reditelj Gojko Čelebić. I to nedavno, u češkom gradu Hebu, na granici sa Njemačkom, u srednjovjekovnom ambijentu iz doba prije Balšića i u savremenoj vremenskoj liniji sa zetskim vladarima.

Važno je napomenuti da je večerašnja projekcija prvog dijela filma, organizovana u okviru istoimene izložbe, a da će film svoju zvaničnu projekciju imati kasnije.

Država Crna Gora, kao direktni nasljednik i čuvar baštine Balšića, i grad Kotor, jedan od njenih kulturnih temelja, vodi računa o očuvanju balšićke epohe XIV i XV vijeka i o prenosu duha starih crnogorskih dinastija mladim naraštajima.

Toga ćemo biti svjedoci i večeras u segmentu posvećenom poveljama, koje će posjetilac vidjeti u galeriji palate Grgurina, a pogotovo u filmu – koji ćemo na velikom platnu vidjeti sada, ovdje, ispred Palate.

Dr Gojko Čelebić (desno), Željko Aprčević (sredina) i Andro Radulović (lijevo)

Balšići su bili povezani s Kotorom snažno i sudbinski.

Na kraju, želim da izrazim moju iskrenu zahvalnost autoru cjelokupnog projekta i kolektivu Pomorskog muzeja na predanom radu.

Izložbu proglašavam otvorenom.

Posjetioци u galeriji Muzeja razgledaju 14 uveličanih povelja zetskih vladara Balšića

Foto: Marina Jovanović

Dr Gojko Čelebić: ŠESNAEST NEDOUMICA O BALŠIĆIMA

1. Kako je izgledao svakodnevni život Balšića i Crnojevića, šta su sijali a šta žnjeli, šta jeli i pili, kako su vidali rane duše i tijela, kako su voljeli a kako se krvomutili?

Dva recentna jula graniče moju skromnu službu zetskim vladarima Balšićima – onaj lanjski, kad sam ljubaznošću Državnog arhiva Hrvatske u Dubrovniku snimio 14 povelja, slatih njenom rukom Dubrovčanima od 1368. do 1397. godine i ovaj jul 2019. kada sam, u češkom Hebu, na granici sa Njemačkom (Njemci ga zovu Eger) snimio dio dugometražnog filma sa radnim naslovom *Katalog Balšići*.

Sirovi filmski materijal strpao sam u ranac i sa malobrojnom ekipom krenuo u povlačenje preko Njemačke za Crnu Goru. Prostor između dva jula ispunjen je nedoumicama, o kojima želim kazati riječ-dvije dalje, s namjerom da radnu verziju prikažemo 8. avgusta u Pomorskom muzeju u Kotoru u okviru izložbe *Katalog Balšići/Film Exhibition*.

2. U čisto umjetničkom smislu, mene privlače, muškarci, koji su iskusili uzlet i pad. Zato sam se odlučio za Balšu II (vladao 1372 - 1385). Obrazovan čovjek koji je prinuđen

da se bori sa krvolocima i prostacima oko sebe – ima li težeg tereta na zemlji?

Za tih 13 godina vlasti on je shvatio sve. To mu je možda prošlo kroz glavu onog časa kad je pao pokošen sabljom, na Saurskom polju, na obali rijeke Vojuše, no ja nisam došao dotle.

Je li uživao u muzici? Je li bio nježan prema ženi i ćerkici i pričao ponekad sa njima grčki? Je li previdio zlo u svom srcu, kao svi ljudi, ili ga je prihvatio ne kao unjkavi moral i prenemaganje već kao tačku gledišta?

Zašto se on seli iz Ulcinja na Prevlaku, dokle je fasciniran sa ogledalom i sa pronalaskom naočara, kako vidi čuda svoga doba? Šta mu znači ljubav, prijateljstvo, politika, šta Mlečići, a šta Turci – to su bile moje nedoumice.

3. Ko su Balšići, razmišljao sam prelazeći Dunav kod Regensburga, i da li bi se uopšte prepoznali u ovom teškom sjaju raži i pšenice uoči skore žetve koja u sjevernoj Bavarskoj malo kasni?

Izvjesno bi se, mislim, prepoznali u njemačkom ili u bilo kom drugom evropskom žitu, u teškom sjaju klasa raži koji klone pod teretom svoje smrtonosne zrelosti, kao u grčkom, ili turskom, jer su bili svjetski ljudi svoga doba i doživljavali svijet kao kulturnu cjelinu, a ne kao etnografsku razdraganost i naviku.

Doduše, oni nisu živjeli na vrhuncu najglobalnijeg carstva, bizantskog, u kom si kao Levantinac ili Egipćin, Seldžuk ili Balkanac, Jevrejin ili crnac iz Etiopije imao iste šanse kao da si Grk ili Latin usred Konstantinopolja, ako si lojalan i sposoban - (davno je taj Bizant bio za Balšićima) – već su okusili trulež imperije pa su privilegiju uživali samo kulturno.

To me je koprkalo i vezao sam se za ono što traži filmska priča – za čovjeka koji uzlijeće i pada.

4. Na malom tlu današnje Crne Gore ukrštalo se u davnini i pradavnini desetak jezika. Od toga tri svjetska (grčki, latinski, crkvenoslovenski).

Kada se dodaju romanski i zapadni jezici, te narodni govor slovinski, sa svojom epskom i dijalekatskom deltom, tu se diže mala babilonska kula.

Film je nježni jezik privlačnosti i brutalni

jezik sukoba dvoje ili više ljudi. Ovo prvo je mladi Balšić iskusio sa princezom Komninom od Valone, ovo drugo sa tolikim protivnicima koji mu se obraćaju teškim narodnim tonom krvomutnji i bitaka.

Dilema kako sve to pomiriti sa domaćim i stranim glumcima nestala je onog časa kad su progovorili svaki na svom jeziku. Ovom diskursu prija različitost i svaki film se, ako ćemo pravo, odvija na više jezika, barem na radnom planu.

U pravu je **Wittgenstein**, jezik je prostraniji od svijeta.

5. Princezu **Komninu Balšić** tumači češka glumica **Karolína Jägerová**, koja je na moju molbu naučila neke crnogorske riječi i rečenice, a **Vojisavu**, polusestru kneževu, o

kojoj me nedoumice još ne napuštaju, mlada praška glumica koja će se brzo pročitati – **Klára Marxová**.

Vuku Čelebiću, koji igra gospodara Zete, rekao sam kratko i jasno: *Pamet u glavu, Balšiću, u ovoj budžetskoj sirotinji slab glumac bio bi preteška kazna za mene!*

Izabela Aria, koja predstavlja malu princezu **Ruđinu Balšić** u šestoj, i **Ester Claire** (Ruđina u jedanaestoj godini života kada joj otac kaže da je stasala za udaju i zaručuje je sa srpskim velmožom **Mrkšom Žarkovićem**) posebna su stranica i ukras balšićkog kataloga.

Dok je bila djevojčetom u Zeti Ruđina nije ni slutila da će, trideset tri godine nakon smrti svog oca, dobiti na upravu Budvu i naposljetku pobjeći u Dubrovnik sa budvanskom riznicom (1418. godine).

6. Kako su se Balšići osjećali među strancima na svom dvoru – ljevak Njemac, astronom, na primjer, Portugalac, inženjer Talijan, kuvar crnac ili mulat, financ Jevrej, sokolar Ugar – jesu li uživali na večeri za stolom gdje se govori više jezika, u postelji sa ženom koja dolazi iz drugog govora?

To, međutim, u filmu već nije dilema nego nešto normalno, diskurs.

Žanrovi romana i filma demonstriraju punu

snagu baš tu, u ponoći, u svjetskosti, u kosmopolitskom porivu ka cjelini i zato volim da ih posmatram kao stubove na kojima počiva moderna kultura (Balšiće vidim kao stubove državne svijesti).

7. Zašto sam spojio nespojivo, dubrovačke povelje Balšićima i balšićke Dubrovčanima iz 14. stoljeća sa filmom i kako sam, uopšte, od toga skovao nešto tako brutalno kao što je filmska priča? Drugim riječima, kako umijesiti pogaču od šačice raži?

Od postmodernista, tačnije među njima naučio sam da spajam nespojivo. Uzbudjuju me opasne veze (izraz posuđujem od **Miloša Formana**, a on ga je posudio od francuskog pisca iz napoleonovske epohe imenom **Choderlos de Laclos**) u književnosti, filmu i životu.

Familijalizujem suprotnosti do krajnjih granica, do pucanja. Tako i sanjam o teškoj zrelosti cjeline koja se dugo opire uobličanju i muči me, kao što Vojisava, kneževa polusestra muči čestitog Balšića sa skandalima nevjerstva u filmu.

8. Od autoputa Linc - Beč, u Donjoj Austriji, kraj Dunava, od-

vaja se cesta za manastir koji već dugo želim da obiđem. – Jedan je od najčuvenijih na svijetu: Melk.

Benediktinska knjižnica bila mu je već slavna u 14. vijeku i Balšić je za Melk mogao znati preko nekog od stranih učenjaka na svom dvoru u Zeti. Šire popularnim učinio ga je mladi monah koji se upravo po njemu kazuje, **Adson od Melka**, u filmu *Ime ruže* po istoimenom romanu **Umberta Eca** (mladića igra **Christian Slater**).

Ni ovoga puta mi se neće posrećiti. Nebo u planinama nad Melkom se mračni i kreće oluja... Gospodo Balšići, potegnite svoje veze na nebu, koje ste, zasigurno, stekli kao uzorni hrišćani svoga doba!...

(Kraj prvog dijela.)

Nastavak u izdanju za septembar.

Preneto iz dnevnog lista *Vijesti*.)

Ljetnji karneval

KOTORSKA TRADICIJA 18. PUT

U Kotoru je 3. avgusta održan 18. Internacionalni ljetni karneval. Na glavnoj gradskoj saobraćajnici predstavilo se 27 karnevalskih grupa iz Italije, Kube, Ukrajne, Hrvatske, Makedonije, Srbije, Slovenije, Budve, Tivta, Kotora, Herceg Novog, Tuzi.

Karnevalsku povorku posmatralo je više hiljada posjetilaca koju su predvodili članovi FECC (Federacije evropskih karnevalskih gradova).

Fešta je nastavljena na Trgu od oružja uz muzički program. Goste su zabavljali *Cubalcanica* i *Tri kvarta*.

Organizator karnevala je Udruženje *Fešta* iz Kotora, a pokrovitelji su: Ministarstvo turizma i održivog razvoja Crne Gore, Opština Kotor, Nacionalna turistička organizacija i TO Kotor.

Karneval je otvoren u petak, 2. avgusta, na Trgu od oružja u Starom gradu. Tačno u 21 sat kapo karnevala **Luka Knezović** je uz pratnju Gradske muzike Kotor i mažoretki *Fešta* obišao ulice Starog grada. Nakon podizanja karnevalske zastave na Trgu od oružja održan je koncert *Trio gušta*.

Bokeljska noć

KOTORSKA FEŠTA NAD FEŠTAMA

Tradicionalna kotorska fešta nad feštama - *Bokeljska noć* - koja ima status nematerijalnog kulturnog dobra Crne Gore, ove godine je održana 24. avgusta pred više hiljada posjetilaca. Gradska muzika Kotor i jedrilice Jedriličarskog kluba Lahor najavili su defile 45 dekorisanih barki sa desetak vučnih brodova, koje su se publici i žiriju predstavile u tri tira. Prvu nagradu i 2.000 EUR osvojila je barka *40 godina od zemljotresa* (br. 40), autora Mija Milovanovića. Drugu nagradu i 1,5 hiljada EUR podijelile su kreacije pod nazivom *Rušenje još traje* i *Evropski šampioni bez bazena*, dvojice autora: Dragana Buzdovana i Zvezdana Šantića. Treća nagrada i 1.000 EUR otišla je učesnicima koji su osmislili kreacije pod nazivom *Divne plave moje vale* (omaž Maji Perfiljevoj) i *Špiljarska crkva*, Marku Ševaljeviću i Božu Zorniji. Nakon proglašenja najboljih, Kotorani i gosti su uživali u vatrometu sa mora i kopna, a nakon toga fešta je nastavljena po trgovima u Starom gradu.

PRVA NAGRADA

40 GODINA OD ZEMLJOTRESA

DRUGA NAGRADA

EVROPSKI ŠAMPION BEZ BAZENA I RUŠENJE JOŠ TRAJE

TREĆA NAGRADA

DIVNE PLAVE MOJE VALE
I ŠPIJARSKA CRKVA

POMORSTVO U KOTORU DANAS

U Kotor su u avgustu dolazila 33 kruzera, ukupno 63 puta. Ostajanjem nekih kruzera u Kotoru dva i više dana u gradskoj luci su tako ostvarena 72 boravišna kruzerska dana. U avgustu je u Kotor ponovo dolazio moderni kruzinger jedrenjak **Athena**, kao i *vintiž* (klasična) superjahta **Talitha**, omiljena jahta ratnog britanskog premijera **Vinstona Čerčila**.

Sa ukupno 90 metara dužine, 12,2 metara širine tri jarbolske instalacije koja pruža oko 2.500 kvadratnih metara snage plovidbe i izuzetno luksuznim interijerom **Athena** nesumnjivo postaje dio istorije jahtarenja. Izgrađena je 2004. godine za internetskog biznismena **Jamesa H. Clarka**, tvorca *Netscape Communicator-a*, jednog od najpopularnijih internet preglednika u ranim fazama Interneta. Kao inspiracija za njen izgled i dizajn korišćena je upravo jahta **Talitha**. Iste godine kada je napravljena **Athena** je dodjeljena međunarodna nagrada *Show Boats International Award* za najbolju jedrilicu preko 40 metara. Prima 10 gostiju i 18 članova posade.

Brodovi u Kotoru u avgustu

Adriatica (5-9. i 26-30), **Arethusa** (14), **Athena** (2. i 14), **Azamara Pursuit** (8. i 15), **Celebrity Infinity** (13. i 29), **Columbo** (29), **Crystal Esprit** (5, 24. i 26), **Emerald Princess** (20. i 27), **La Belle de'Adriatique** (14, 21. i 28), **Le Lyrial** (1. i 30), **Koningsdam** (1), **Klara** (29-30), **Marela Celebration** (14. i 21), **Marella Discovery** (15. i 24), **Mein Schiff 6** (21), **MSC Magnifica** (3, 10, 17, 24. i 31), **MSC Opera** (5, 12, 19. i 26), **Monet** (30), **Norwegian Star** (12. i 26), **Ocena** (31), **Rhapsody of the Seas** (4, 12, 18. i 26), **Royal Clipper** (23), **Sea Cloud** (28), **Seabourn Odyssey** (26), **Silver Whisper** (9), **Sirena** (3, 20. i 25), **SS Voyager** (1), **To Callisto** (1, 8, 14, 22. i 29), **Veendam** (5), **Viking Star** (3. i 11), **Vision of the Seas** (19), **Wind Surf** (16).

Jahta-kruzer **Athena** oko 10:20 sati 2. avgusta u akvatoriju kotorske luke dok prolazi pored kruzera **Koningsdam** usidrenog na sidrištu br. 1; Istovremeno na vezu u Luci bio je vezan kruzer **Le Lirial**

Talitha

Talitha, jahta impozantne biografije koju je ispisivala na moru skoro čitav vijek, ima klasične linije tzv. džentlmenke jahte, kako su nekada nazivali brodove poput ovog, starog brodograditeljskog kova i šmeka 20-tih godina prošlog vijeka. O ljepoti i udobnosti broda svedoči i činjenica da ovu jahtu čarteruju i uživaju u njenim luksuzno uređenim kabinama i salonima, pored ostalih, britanski **princ Čarls** i njegova supruga **Kamila**, reditelj **Steven Spielberg**, glumac **Tom Kruz**, vlasnik Microsofta **Bil Gejts**, te brojna druga *selebritis* imena. Jahta je duga 80, a široka 10,4 metara. Maksimalnom brzinom od 14,6 čvorova pokreću je dva motora ukupne snage 2. 280 konja, a opslužuje je 18 članova posade. Unutrašnje uređenje i spoljašnji izgled zadržali su autentičnu brodsku siluetu iz perioda 20-ih godina prošlog vijeka kada je sagrađena, ali je *Talitha* u tehnološkom smislu opremljena najmodernijim sredstvima elektronike, navigacije i sigurnosti na moru. U dva masivna dimnjaka starinskog izgleda *skrivene* su i antene brojnih savremenih radio i elektronskih uređaja kojima je jahta opremljena. Iznajmljuje se po cijeni od 280 hiljada evra nedeljno.

Foto: D. Brdar

UČEŠĆE NA LASTOVSKOJ FEŠTI: Tivatska podružnica Bokeljske mornarice učestvovala je u subotu 3. avgusta, u Gornjoj Lastvi na tradicionalnoj, 45. po redu Lastovskoj fešti. U prisustvu brojnih gostiju ispred crkve Svete Marije izvršena je smotra odreda. Komandir odreda kapetan **Gracija Škanata** je predao raport prvom majoru **Graciji Aboviću**, mornari su ispalili počasni plotun, a zatim je odigrano kolo, u koje je na kraju ušao i admiral **prof. dr Antun Sbutega**.

UČEŠĆE NA PROSLAVI 86. ROĐENDANA JADRANA: Admiral Bokeljske mornarice Kotor **prof. dr Antun Sbutega** i viceadmiral kap. **Ilija Radović** učestvovali su 19. avgusta u Tivtu na proslavi 86. godišnjice školskog broda Mornarice Vojske Crne Gore *Jadran*. Oni su prisustvovali svečanom prijemu koji je povodom godišnjice upriličen na palubi *Jadrana*.

KNJIGA BOKELJSKE TEME autora **Željka Brguljana**, koja je prošle godine objavljena u Zagrebu, promovisana je 13. avgusta u kotorskoj Crkvi Svetog Pavla. O knjizi su govorili istoričarka umjetnosti **mr Marija Mihaliček** i akademik **prof. dr Radoslav Tomić**. Po ocjeni mr Mihaliček, ova knjiga je značajan doprinos poznavanju kulturne baštine Boke Kotorske. Središte *Brguljanovog interesovanja je njegovo rodno mjesto Prčanj kroz teme o pomorstvu i kulturnom nasljeđu*, rekla je ona.

Akademik Tomić je, između ostalog, rekao da je *knjiga rezultat velikog istraživačkog napora i Brguljanove znatiželje otkrivanja duha Boke u pomorskim i likovnim sferama* i dodao da autor svojim tekstovima *najviše piše o građanskoj Boki Kotorskoj 19. i 20. stoljeća*.

Stari jedrenjaci

Brigantin *Ingrane*; Vlasnici broda bili su Trščani porijeklom iz Herceg Novog; Kapetani broda: Tomo Želalić (Bijela) 1825. g. i Bogdan Gopčević, 1832. g. (Podi); Autor slike: Vinčenco Luco; Akvarel, 61 x 45 cm